

Vadász Miklós ceruzarajzai a természetet élesen látó szemre vallanak. Tudása szuverén, izlése nagy és egyedül talán azt a flegmát, azt az egykedvőséget vethetnők a szemére, amellyel a dolgokat nézi, anélkül hogy értékdiffereenciákat találna a látottakban. Képességei igazán nem közönségesek, de — hogy is mondjam csak — kissé koravének. De hisz fiatal ő még nagyon, talán még megiffjodik az idők folyamán.

Aíglon, az emberi test mozgásait figyelí és olyaténképen igyekezik azokat visszaadni, hogy mellettök minden egyebet másodfontosságúnak vesz. Lendületes, a végletekig leegyszerűsített, együtt látott vonalak, egy-egy sötét folt elegendő neki arra, hogy élénk tegyen egy táncoló Salomet, hogy képét adja annak a perverzitásnak, ami a csúcspontjára jut Salomeben, mikor Szt. János levágott fejére mereszti sóvár szemeit. A szomszédságában látható Remsey-rajzok viszont csendes, nyugodt, majdnem lírikus érzéseket keltenek, finom stílizált rajzokkal, előkelő kompozíciójukkal. Sarkadi Emil ex-librisei és fantasztikus tusrajzai szédítő rutinra vallanak, ha rutinja mindig megfelelő tudással és értéssel párosulna és ha kissé szabadabbá tudná tenni magát

Beardsley befolyásától, fantáziája és izlése egyikévé tenné ifjaink legjelesebbikének.

Tichy Gyula línóleum-metszete a fantázia és analízis érdekes terméke az angol prerafaeliták és a japánok befolyásának. Kozma Lajos, kinek Melodiák című kötetét mult számunk ismertette, szintén kiállít egynéhány rajzot, melyek könyve mellett jól tartják helyüket.

Novák József Lajos-tól egynéhány dekoratív aquarelles tusrajz van itt jelen, amelyek érdekes dekoratív tehetségre vallanak és poétikus lélek munkái. Igen alkalmas és hangulatos díszéül képzelem el magamnak valami verses kötetnek.

Rézkar, litográfia, monotypia, aquarell, még sok-sok van ezen a derék kiállításon. Sok közötté a jeles, becsületes munka. Szeretnénk részletesen foglalkozni, de se terünk, se célunk nem engedí. Méltó elismerésüket ügyis megkapták már minden téren. Nyugodt és örvendetes lélekkel csak azt konstataljuk, hogy ebben a kiállításon, ahol a legjobb és legtöbb hely kisebb-nagyobb olajfestményeknek jutott, az érdeklődés inkább feléjük irányul és azok felé, akíkről többet mondhattunk.

h. b.

SOPRONI AJTÓKOPOGTATÓK.

KÖZLI: BÜNKER J. R.

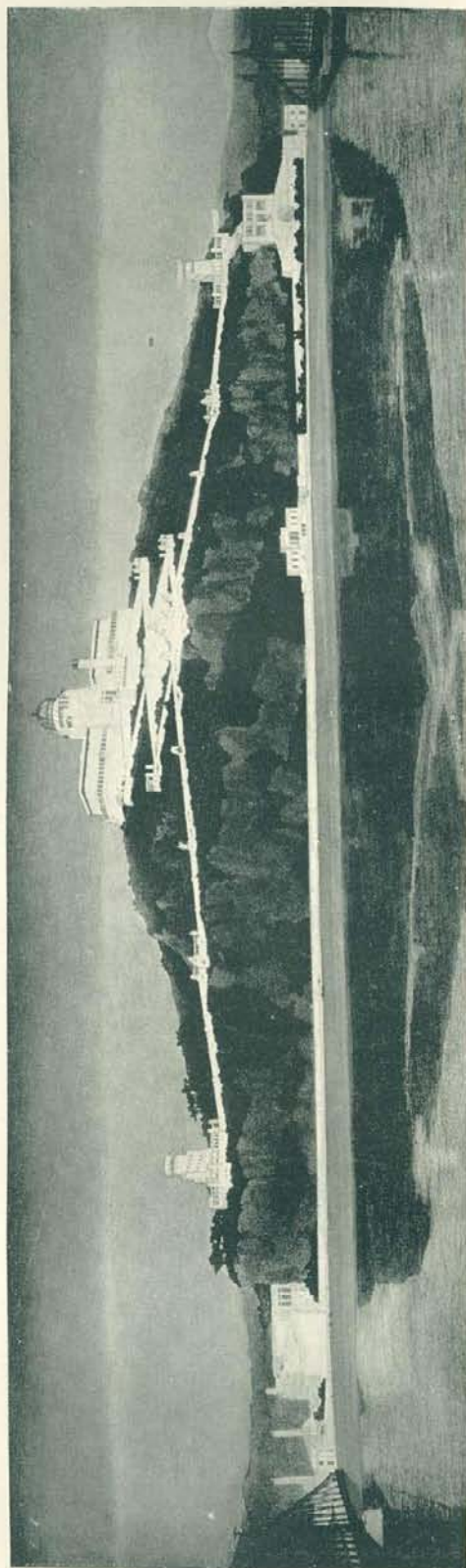
SOPRON VÁROSA iparművészeti emlékeivel e folyóirat hasábjain már többször foglalkoztunk. Ezúttal régi vasművességének néhány érdekes emlékét mutatjuk be. Kovácsolt vasból készült ajtókopogtatók ezek, a melyekkel a kies város utcáin, egyes, nagyrészt XVII. századbéli házainak kapuján, itt még ma is lépten-nyomon találkoznak.

Hogy a soproni kovácsok és lakatosok még a mult század derekán is mily ügyes és művészi lelkű mesteremberek voltak, ennek bizonyítékait a soproni múzeumban láthatjuk. A remekbe készült lakatok és kulcsok, amelyek az egykori lakatos céh egyéb emlékeivel együtt

kerültek ide, még a céhélet utolsó éveiben is mindmegannyi figyelemreméltó példái a technikai kiválóságoknak és jó izlésnek.

A vasművesség hagyományai Sopronban alíghanem messze a középkorba nyúlnak vissza. Emlékei azonban csak az 1676. nagy tűzvész utáni időből maradtak ránk, amely a város javarészét elpusztította, s házainak gyökeres újjáépítését tette szükségessé.

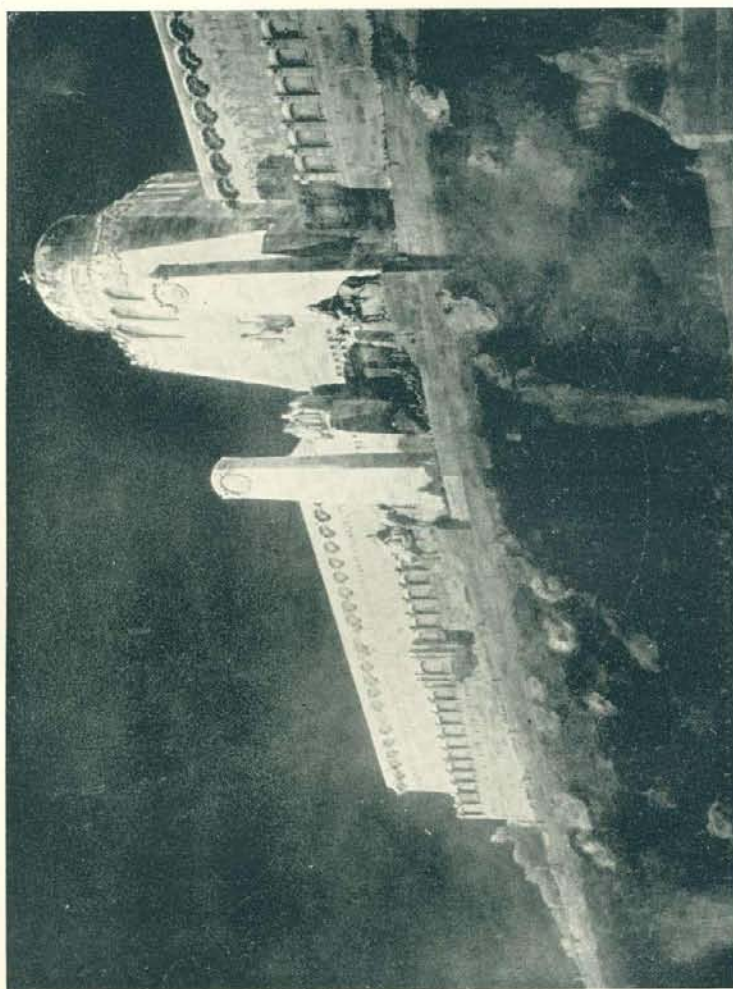
A XVII. század végéről s a következő első feléből valók a kovácsolt vasból készült ajtókopogtatók, amelyek legszebb példáival a soproni múzeum dicsekedhetik, s amelyeket részben Edvi Illés Aladár már publikált. A sop-

131.

131. A SZT-GELLÉRTHEGY
MŰVÉSZI KIKÉPZÉSÉNEK
ESZMÉNYI TERVE.
MEDGYASZAY ISTVÁNTÓL.

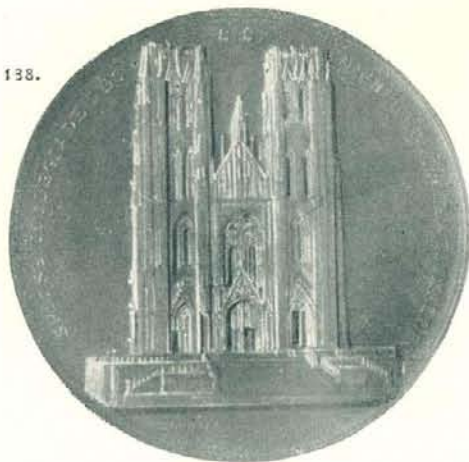
PANTHEON NATIONAL
AU MONT ST. GELLÉRT
À BUDAPEST.
PROJET IDÉAL
PAR MEDGYASZAY ISTVÁN.

132.

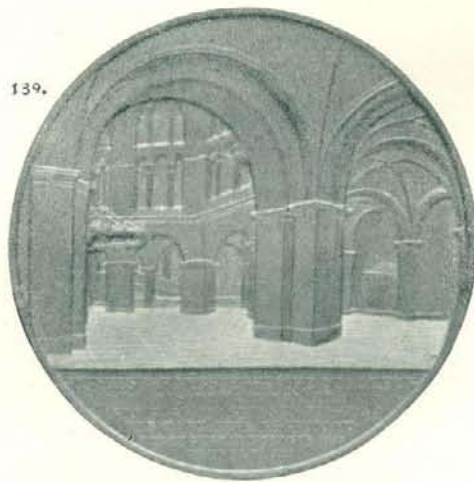
132. SZT-GELLÉRTHEGYI
NEMZETI PANTHEON.

138.

138. WIENER JAKAB:
A BRUXELLESI ST. MICHEL
ET GUDULE TEMPLOM.

139.

139. WIENER JAKAB:
AZ AACHENI MONOSTOR
TEMLOM.

140.

140. MAX DASIO: A MŰVÉSZ ANYJA.

141.

141. MAX DASIO: SZT. MÁRTON.

142.

142. MAX DASIO: ÍJJAZÓ DIANA.

143.

143. MAX DASIO: ESKÜVŐI EMLÉKÉREM.

MÉDAILLES.

133.

133. LORÁNFI ANTAL :
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN.

134.

134. TELCS EDE :
POPPER DÁVID.

135.

136.

135., 136. JUHÁSZ GYULA : A HÚSIPARI KIÁLLÍTÁS PLAKETTJE.

137.

137. JUHÁSZ GYULA :
A BALESETÜGYI KIÁLLÍTÁS ÉRME.

PLAQUETTES ET MEDAILLES
COMMÉMORATIVES.

144.

145.

144., 145. A KERESKEDELEMÜGYI M. KIR. MINISZTER IPARMŰVÉSZETI ÉRME, BERÁN LAJOSTÓL.

146.

147.

146., 147. MURÁNYI GYULA: SÜTŐIPARI KIÁLLÍTÁS PLAKETTJE.

148.

148. THALY KÁLMÁN-EMLEKÉREM. BERÁN LAJOSTÓL.

PLAQUETTES ET MÉDAILLES.

149.

149. ANYÓKA. BECK Ö. FÜLÖPTŐL.

150.

151.

150., 151. ZSOLNAY MIKLÓS EMLÉK-PLAKETT.
BECK Ö. FÜLÖPTŐL.

152.

152. DR. GREINER DÁNIEL.

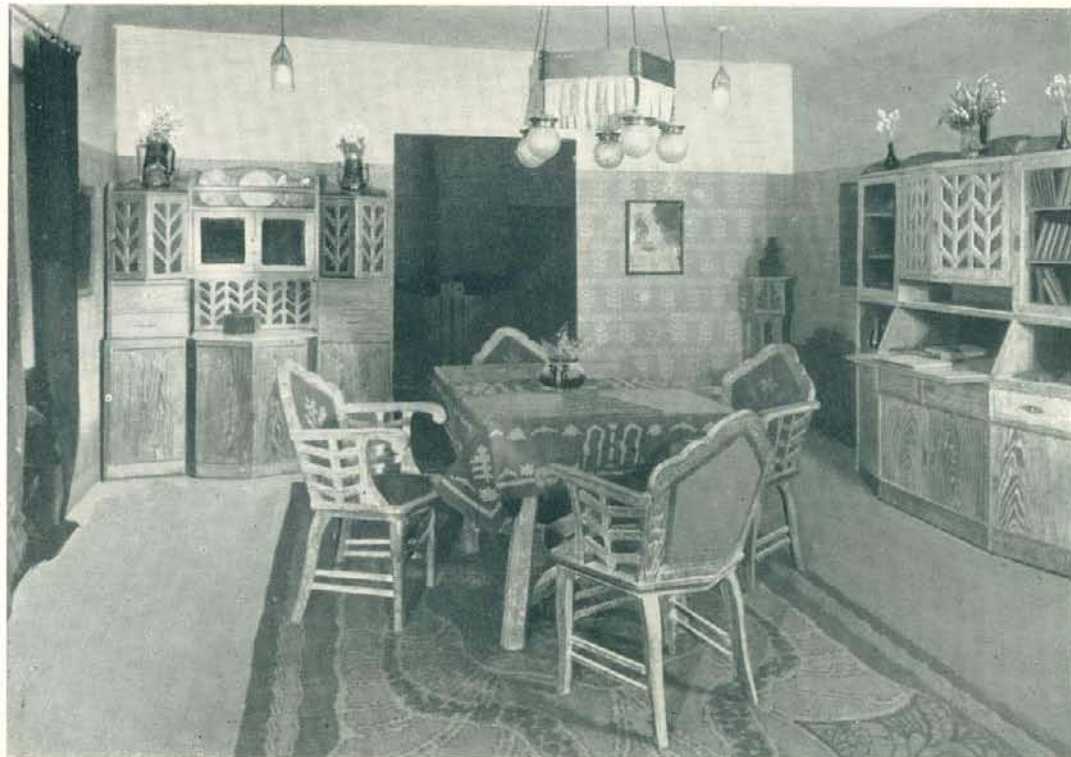
153.

153. FRANGES RÓBERT: EURÓPA BIKÁVAL.

PLAQUETTES ET MEDAILLES.

154.

154. EBÉDLŐ. TERVEZTE LAKATOS ARTUR.
KÉSZÜLT A KASSAI KIR. JAVÍTÓINTÉZETBEN.

SALLE À MANGER.

155.

155. ÚRI DOLGOZÓSZOBA. TERVEZTE FEHÉRKÚTHY ÉS DÓSA.
KÉSZÍTETTE HOSSZÚ ISTVÁN.

CABINET DE TRAVAIL.

156.

157.

156., 157. LEÁNYSZOBA.
TERVEZTE FEHÉRKÚTHY ÉS DÓSA.
KÉSZÍTETTE MOCSAI JÓZSEF.

CHAMBRE DE
JEUNE FILLE.

A MŰHELY KIÁLLÍTÁSA.

158.

158. XVI. SZÁZAD.

159.

159. XVII. SZÁZAD.

160.

160. XVII. SZÁZAD.

SOPRONI KOVÁCSOLT VASBÓL
KÉSZÜLT AJTÓKOPOGTATÓK.

161.

161. XVIII. SZÁZAD.

HEURTOIRS EN FER FORGÉ. VILLE
DE SOPRON XVI-XVIIIe SIÈCLE.

roni múzeumban levőkön kívül a legérdekesebb ilyenemű emlékek a soproni Storno-ház kapuján, Schneider Márton építész birtokában, Zetti Gusztáv gyáros gyűjteményében, s a Szent-György- és a Templom-utca több házának kapuján látható.

Az ajtókopogtatók egyrésze még a XVI. század reneszánsz stíljét mutatja, a XVII. századbeliek a reneszánszból a barokkba való átmenet formáit tükröztetik vissza, a XVIII. századbeliek lombos ékítésükkel határozottan barokk-formájúak. Részleteik finomságával ez emlékek nem igen tűnnek ki, s főleg figurális motívumaikban nem egyszer szinte esetlenek. Egészben véve azonban igen hatásosak, sőt a részleteikben és kompozíciójukban egyaránt nyilvánuló

naívitásuk bájánál fogva nem egyszer jobban ragadják meg lelkünket, mint nem egy ugyaneme korból való hideg korrektségű klasszikus emlék.

A képünkön bemutatott négy ajtókopogtatót azzal az óhajttal közöljük, bárha lehetővé tennék a soproniak, hogy régi városi életüknek ez egyre tűnedező emlékei a soproni múzeumba kerüljenek, amely hovahamar igen fényes új palotát kap. Ahelyett, hogy a külföldi régiségkereskedők utazói szedjék le a kapukról, minden bizonnyal a városnak s az emlékek mostani tulajdonosainak is nagyobb dicsőségére válnék, ha a múzeumban elhelyezve hirdetnék régi mestereink jelességét, s a mostani nemzedék kegyeletét a dicső múlt iránt.

Az a meggyőződésem, hogy az az új és igaz építéset, amelyet mindannyian várunk, inkább a jelentéktelen, de szükségszerű építésből fog kinőni, mint a legkülönfélébb jelentős stílusokkal való experimentálásból.

(WILLIAM MORRIS.)

Ami igazán nagyot és megragadót művész létrehozott, magán viseli szülőházaja erős bélyegét.

(RUSKIN.)

Valahány művész azzal próbálkozott, hogy más nemzet s más kor sajátjaiba élje bele magát, legott harmadrangúvá süllyedt.

(RUSKIN.)

Nem az értelem, sem a tudás, hanem az érzés hidalja át a műalkotás hatását a szemlélő számára.

(»ZEUS«.)

Mihelyest valaki felfedezi, hogy a fának az erezete és színe milyen szép, a nagy sikokat sem fogja díszekkel berakolni.

(HENRY VAN DE VELDE.)

Művészetet csak művész hozhat létre. Műpártolók pártolhatják ugyan a művészt, de nem következik, hogy azzal a művészetet is pártolják.

(GOETHE.)

Az igazi műértő a legenyhébb kritikus.

(SCHILLER.)

Könnyebb valamit kritizálni, mint méltatni.

(VAUVENARGUES.)

Igazi művészet csak a mesterség földjén terem.

(WILHELM LEIBL.)

A művészi alkotás lényege a szerszám hegye és a megdolgozandó anyag közt fordul meg és nem a kedélyen, értelmén, tudáson vagy ismereteken. Ez utóbbiakkal meg lehetnek áldva olyanok is, akik nem művészek, akik azonban formai kifejezést soha sem fognak találni.

(MAX KLINGER.)

A szövet egyik szépségét annak esése adja meg s az esését a hajlékok és ráncok jelzik. Mégis keresve keresik az olyan szabásmintát a ruházatnál, ahol hajlék és ránc ne forduljon elő.

(HENRY VAN DE VELDE.)

A művészet komoly munka. Életét tegye rá, aki alkotni akar; és szívét, aki az alkotást meg akarja érteni.

(RUSKIN.)

A drezdai metszettár falán olvasható Goethe mondanása: „Barbár ember az, aki egy kézzel fogja a metszetet.”

A művészet olyan vámpír, mely kiszívja az agyvelőt s aztán áldozatát babérlevelek alá rejti.

(DALL' OCA BIANCA.)

Arra kell legjobban törekedni szorgalmas munkával s esetleg emésztő tanulmányozással és izzadó orcával is, hogy amit a legnagyobb fáradtsággal hozunk létre, az úgy hasson, mintha frissen, könnyedén, minden megerőltetés nélkül lenne odavetve.

(MICHELANGELO.)